Region Midtjylland

Den regionale sundhedsplan 2027 - 2030

Sammen om udviklingen og omstillingen af sundhedsvæsenet

Politisk del

HØRINGSVERSION

Region Midtjylland
Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indhold

3 **Sammen om udviklingen og omstillingen af fremtidens sundhedsvæsen i Region Midtjylland**

5 **Det midtjyske sundhedsvæsen i omstilling**

7 **Et lige, nært og sammenhængende midtjysk sundhedsvæsen**

9 **Betydning for borgere, patienter, pårørende og medarbejdere**

10-16 **Retning for udvikling og omstilling**

Fokus på det, der giver sundhedsmæssig værdi for patienten

10

Fordel ressourcer efter behov

11

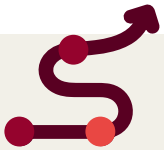
Oprethold faglig bæredygtighed

12

Understøt det nære sundhedsvæsen i at udgøre fundamentet for sundhedsvæsenet

13

Tilrettelæg sammenhængende forløb

14

Udnyt digitalisering, data og teknologi til gavn for borgere

15

Understøt og følg op på den trinvise omstilling med forskning, innovation og kvalitetsarbejde

16

HØRINGSVERSION

Høringsversion 29.10.2026

Sammen om udviklingen og omstillingen af fremtidens sundhedsvæsen i Region Midtjylland

Sundhedsvæsenet i Region Midtjylland står i disse år over for en betydelig udvikling og omstilling. Flere lever længere med sygdom, flere har samtidig fysiske og psykiske lidelser, og forventningerne til et tilgængeligt og sammenhængende sundhedsvæsen er stigende. Sundhedsprofilen viser desuden en social ulighed i sundhed i regionen. Samtidig er der behov for at anvende ressourcerne klogt og sikre, at alle borgere – uanset forudsætninger – får den hjælp, de har brug for. Den regionale sundhedsplan anlægger et helhedsorienteret perspektiv på denne omstilling i retning af et fremtidssikret og bæredygtigt sundhedsvæsen.

Sundhedsplanen bygger videre på de mange styrker, tilbud og samarbejder i det midtjyske sundhedsvæsen. Omstillingen sker med afsæt i det, der allerede fungerer godt, samtidig med, at der udvikles nye løsninger på områder, hvor der er behov for forandring.

Planen er udarbejdet med udgangspunkt i den politiske sommeraftale 2026 om implementering af sundhedsreformen og den nationale sundhedsplan 2027-2030. Med sundhedsplanen *Sammen om udviklingen og omstillingen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland* omsætter regionsrådet den nationale retning til en midtjysk kontekst og fastlægger de overordnede politiske prioriteringer for de kommende år.

Sundhedsplanen afspejler WHO's fem sundhedsindsater: sundhedsfremme, forebyggelse, behandling/pleje, rehabilitering og palliation.

Planen udgør et centralt styringsredskab i implementeringen af sundhedsreformen og skal bidrage til at sikre sammenhæng mellem nationale målsætninger og konkrete indsatser, der udvikles og gennemføres i samarbejde med sundhedsråd, kommuner, praksissektoren og øvrige samarbejdspartnere i Region Midtjylland. Den regionale sundhedsplan angiver den overordnede politiske retning for udviklingen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland. Retningen konkretiseres og omsættes i sundhedsrådenes nærsundhedsplaner og i det løbende samarbejde med regionens partnere.

Omstillingen af sundhedsvæsenet er en langsigtet opgave, som vil blive gennemført trinvist. Nye løsninger og samarbejdsformer skal løbende udvikles, afprøves og tilpasses. Sundhedsplanen har derfor også et fireårigt sigte og fastlægger retningen for den kommende periode samtidig med, at der vil være behov for løbende opfølgning og justering i takt med ny viden og erfaringer.

Regionsrådet lægger vægt på at sikre både fremdrift og robusthed i omstillingen, så udviklingen sker med respekt for faglig kvalitet, bæredygtighed og medarbejdernes rammer.

Udviklingen af det midtjyske sundhedsvæsen er et fælles ansvar. Derfor inviterer regionsrådet til et tæt partnerskab om at omsætte sundhedsplanens ambitioner til praksis:

Ledere og medarbejdere spiller en central rolle i omstillingen. Nye roller og samarbejdsformer vil opstå undervejs, og engagement, dialog og fælles ansvar er afgørende for at skabe holdbare løsninger.

Patientforeninger bidrager med vigtig viden om patienters og pårørendes erfaringer og behov og er centrale samarbejdspartnere i udviklingen af et mere sammenhængende sundhedsvæsen.

De faglige råd bidrager til at bygge bro mellem de specialiserede hospitalsfunktioner og det nære sundhedsvæsen, så udviklingen sker på et stærkt fagligt grundlag og med den nyeste viden i ryggen.

Selvom sundhedsplanen i sidste ende skal skabe værdi for borgere og patienter, er den først og fremmest et strategisk arbejdsredskab for de ledere, beslutningstagere og samarbejdspartnere, der skal drive udviklingen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland. Planen sætter en fælles retning for de aktører, der har ansvar for planlægning, prioritering og implementering på tværs af region, kommuner, sundhedsråd og praksissektor.

HØRINGSVERSION

Regionsrådet vil gerne rette en stor tak til alle, der har bidraget til tilblivelsen af den regionale sundhedsplan. Det gælder patientinddragelsesudvalget, mødefora med borgere og patientforeninger, medarbejdere, ledere og samarbejdspartnere m.fl. Jeres engagement og faglige bidrag har været afgørende for at skabe et solidt og fælles grundlag for den videre udvikling af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland. Med den regionale sundhedsplan sætter vi en tydelig retning for de kommende år, og vi ser frem til at tage fat på arbejdet med at omsætte ambitionerne til konkrete løsninger i praksis. Ambitionerne skal fungere som vores fælles pejlemærker for prioriteringer, udvikling og implementering og skal anvendes som grundlag for både politiske beslutninger og den daglige praksis i hele sundhedsvæsenet i Region Midtjylland i de kommende år.

Omstillingen af sundhedsvæsenet kræver også en styrket samarbejdskultur. En fælles kultur præget af faglig kvalitet, tillid, dialog og fælles ansvar er en forudsætning for, at vi lykkes med at skabe et mere nært, sammenhængende og lige sundhedsvæsen. Samtidig skal vi udvise konduite og anvende vores faglige dømmekraft og sunde fornuft med afsæt i borgernes behov. Kun gennem stærke partnerskaber og samarbejde på tværs kan sundhedsplanens ambitioner omsættes til konkret praksis.

Vi ser frem til løbende at følge udviklingen og i fællesskab videreudvikle et lige, sammenhængende, nært og bæredygtigt sundhedsvæsen til gavn for borgerne og patienterne i Region Midtjylland.

Anders G. Christensen
Formand for regionsrådet | Region Midtjylland

HØRINGSVERSION

Det midtjyske sundhedsvæsen i omstilling

Med den regionale sundhedsplan sætter regionsrådet en tydelig politisk retning for, hvordan sundhedsvæsenet i Region Midtjylland skal udvikles i de kommende år. Planen er ikke alene en beskrivelse af den eksisterende struktur, men et aktivt redskab til at understøtte en målrettet omstilling.

Den politiske retning tager afsæt i en bevægelse hen imod et sundhedsvæsen, der i højere grad er indrettet efter borgernes behov, livssituation og samlede forløb samtidig med, at den specialiserede indsats fastholdes og udvikles.

Det er en politisk ambition, at udviklingen af sundhedsvæsenet ikke alene skal bidrage til flere leveår, men også til bedre livskvalitet for borgerne. Et sundhedsvæsen, der er imødekommende, trygt og tilgængeligt – også for dem, der har svært ved at finde vej i systemet.

Omstillingen forudsætter et tæt og ligeværdigt samarbejde mellem hospitaler, kommuner, almenmedicinske tilbud, den øvrige praksissektor og civilsamfund. Ved civilsamfund forstås frivillige fællesskaber, foreninger og organisationer. Der lægges vægt på en fælles tilgang, hvor aktørerne tager et samlet ansvar for borgernes forløb, og hvor borgeren hjælpes videre – uanset hvor vedkommende henvender sig.

Den politiske retning i den regionale sundhedsplan danner grundlag for sundhedsrådenes nærsundhedsplaner, hvor prioriteringerne konkretiseres og omsættes til indsatser i et tæt samarbejde mellem region, kommuner, almenmedicinske tilbud og den øvrige praksissektor. Herved sikres sammenhæng mellem national retning, regional prioritering og lokal implementering.

Den regionale sundhedsplan skal samtidig bidrage til, at borgerne møder den samme høje kvalitet i hele regionen, og at patienter og medarbejdere oplever sammenhæng gennem fælles løsninger og arbejdsgange på tværs af sundhedsvæsenet.

Med afsæt i de nationale mål for omstillingen af sundhedsvæsenet [link indsættes her] angiver vi, hvor vi som region vil hen, og hvordan vi på tværs af sektorer og opgaveområder vil arbejde for et mere lige, nært og sammenhængende sundhedsvæsen.

Omstillingen indebærer, at

- forebyggelse, sundhedsfremme, rehabilitering og palliation styrkes,
- indsatser i højere grad målrettes efter behov, så borgere med de største behov møder et sundhedsvæsen, hvor indsatser på tværs af hospital, kommune, praksissektor og øvrige aktører i højere grad hænger sammen og understøtter et samlet forløb,
- hjælp bringes tættere på borgernes hverdag – både fysisk og digitalt, hvor det skaber værdi,
- det nære sundhedsvæsen styrkes med et tydeligere samspil til de almenmedicinske tilbud og et tættere samspil med kommunerne,
- patientforløb bliver mere sammenhængende, og at det er tydeligt for patienten, hvem der har ansvaret,
- mennesker med komplekse behov, herunder samtidig psykisk og fysisk sygdom, mødes med helhedsorienterede indsatser,
- der skabes rum til nye prioriteringer gennem faglige til- og fravalg, så ressourcerne anvendes dér, hvor de gør størst gavn for borgerne,
- teknologi og data anvendes aktivt til at styrke kvalitet og tilgængelighed,
- medarbejdernes faglighed og arbejdsvilkår understøttes gennem stærke faglige miljøer,
- civilsamfundet inddrages, når det giver mening.

HØRINGSVERSION

Indsatser med afsæt i borgernes behov

Sundhedsplanlægningen skal tage afsæt i et fælles ansvar for befolkningens sundhed og bygge på viden om behov, sygdomsmønstre og ulighed i sundhed. Resultaterne fra undersøgelsen Hvordan har du det? 2025 udgør et centralt vidensgrundlag og viser, at der fortsat er social ulighed i sundhed i regionen. Borgere med kort uddannelse, lav indkomst og svag tilknytning til arbejdsmarkedet rapporterer gennemgående dårligere helbred og lavere trivsel. Samtidig peger resultaterne på mental sundhed og kronisk sygdom som centrale ulighedsområder, hvor både forekomst og konsekvenser er skævt fordelt socialt.

Undersøgelsen viser desuden, at en stor del af sundhedsudfordringerne vedrører hverdagsmestring, funktionsevne, trivsel og forebyggelse, og at mange borgere lever med kronisk sygdom eller komplekse udfordringer, som kræver løbende kontakt til sundhedsvæsenet. For disse borgere er behovet ofte koordination, rådgivning og tidlig indsats snarere end specialiseret behandling. Samtidig peger resultaterne på, at en væsentlig del af sundhedsudfordringerne i højere grad kan håndteres tættere på borgerens hjem i et styrket samspil mellem region, kommuner og almen praksis. Der ses desuden geografiske variationer i sundhedstilstanden i regionen, hvilket understreger behovet for differentierede og lokalt tilpassede indsatser.

På den baggrund er der brug for et strategisk skifte fra primært hospitalsbaserede løsninger til et stærkere nært sundhedsvæsen, som i højere grad kan forebygge forværring af sygdom, understøtte borgerens funktionsevne og reducere behovet for indlæggelser. Dette forudsætter en målrettet indsats mod social ulighed i sundhed og en styrket sammenhæng mellem somatiske, psykiatriske og sociale indsatser, særligt for borgere med komplekse behov. Samtidig viser resultaterne, at borgere med kronisk sygdom og psykisk mistrivsel ofte har kontakt til flere dele af sundhedsvæsenet og dermed er særligt sårbare over for manglende sammenhæng. Styrket koordinering og tværsektorielt samarbejde er derfor afgørende for både kvaliteten i forløbene og borgernes oplevelse af et sammenhængende sundhedsvæsen.

Proces og inddragelse

Udarbejdelsen af den regionale sundhedsplan er sket med inddragelse af centrale aktører og interessenter. Der har været politiske dialoger med Patientinddragelsesudvalget, Dialogforum på psykiatriområdet, Dialogforum på socialområdet samt Udsatterådet i Region Midtjylland. Herudover har medarbejdere og ledere været inddraget i processen gennem Regions-MEDudvalget (RMU).

Processen har haft til formål at skabe fælles ejerskab til den politiske retning og understøtte en efterfølgende implementering på tværs af sektorer. Endelig har den regionale sundhedsplan været i offentlig høring i perioden 2. november 2026 til 23. november 2026 .

Læsevejledning

Sundhedsplanen *Sammen om udviklingen og omstillingen af sundhedsvæsenet* i Region Midtjylland består af to dele:

Denne politiske del, som beskriver den fælles politiske retning for udviklingen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland. Planens ambitioner og perspektiver omsættes gennem de efterfølgende kapitler til retningsanvisende indsatser og principper på tværs af hospitaler, almenmedicinske tilbud, den øvrige praksissektor, kommuner og andre samarbejdspartnere for eksempel patient- og pårørendeorganisationer.

Et tilhørende plangrundlag (Link indsættes her), der beskriver omstillingen og omlægningen af sundhedsvæsenet, organiseringen af og samarbejde i det nære sundhedsvæsen, sundhedstilstanden i regionen, akutområdet, hospitalernes opgaver og funktioner, socialområdet, digital understøttelse af sundhedsvæsenet, udviklingsarbejde samt regionen som arbejdsplads og uddannelsessted. I plangrundlaget henvises der også til eksisterende planer og strategier.

HØRINGSVERSION

Et lige, nært og sammenhængende midtjysk sundhedsvæsen

Den regionale sundhedsplan bygger på en fælles ambition om at skabe et sundhedsvæsen, hvor alle borgere, patienter og pårørende mødes med høj faglig kvalitet, respekt og tryghed – uanset livssituation, sygdom, geografi eller sociale forudsætninger. Planen tager afsæt i tre gensidigt afhængige ambitioner: lighed, nærhed og sammenhæng. Lighed, nærhed og sammenhæng er ikke tre selvstændige målsætninger, men tre perspektiver på en udvikling, der trækker i samme retning. Samlet skal de tre perspektiver bidrage til et sundhedsvæsen, der skaber større værdi for borgere, patienter og pårørende, giver bedre rammer for medarbejderne og hvor ressourcerne anvendes klogt og bæredygtigt.

Lighed handler om, at alle borgere skal have adgang til tilbud af høj kvalitet og lige muligheder for sundhed og trivsel. Derfor skal sundhedsvæsenet tage udgangspunkt i den enkelte borgers situation, ressourcer og behov. Lighed betyder ikke , at alle skal have det samme tilbud. Ambitionen er et mere differentieret og behovsorienteret sundhedsvæsen, hvor kvalitet, sammenhæng og nærvær går hånd i hånd. Dette gælder uanset, hvor borgeren befinder sig eller hvordan vedkommende kommer i kontakt med sundhedsvæsenet.

Dette indebærer blandt andet et særligt fokus på borgere med komplekse sygdomsforløb, kronisk sygdom, psykisk sygdom, sociale udfordringer eller begrænsede sundhedskompetencer. Et sundhedsvæsen, der er lettere at forstå, er imødekommende og tilpasset sårbare borgere og patienter, vil samtidig være enklere og mere tilgængeligt for alle. Borgere med særlige udfordringer skal mødes med den nødvendige støtte, så alle får størst muligt udbytte af sundhedsvæsenets tilbud inden for både forebyggelse, tidlig opsporing, behandling, pleje og rehabilitering.

Understøttelse af egenmestring hos flertallet er én af vejene til, at der kan frigives tid til borgere med særlige behov. Differentiering giver bedre ressourceanvendelse og skaber mulighed for at tilgodese sårbare, socialt udsatte og andre grupper med særlige behov. Der skal generelt lægges vægt på digitale tilbud - men på en måde, der ikke skaber ny ulighed.

Civilsamfundet skal inddrages i bestræbelserne på at øge ligheden i sundhed. Dette skal samtidig ske gennem endnu bedre koordinering på tværs af sektorer og systematiske indsatser for at øge sundhed og trivsel for alle i hele regionen.

Nærhed handler om, at sundhedsvæsenet opleves som tilgængeligt, trygt og relevant for den enkelte borger og patient. Hvor det er fagligt muligt, skal behandling, pleje og rehabilitering foregå tættere på borgerens hverdag og i samarbejde med de aktører, der allerede er en del af borgerens liv.

Men nærhed er mere end et spørgsmål om geografisk afstand. Nærhed handler også om at skabe tillid, tryghed og kontinuitet i kontakten med sundhedsvæsenet. Borgere og patienter skal opleve at blive mødt med respekt og inddragelse gennem en ligeværdig dialog med kendte fagpersoner.

Fotoet er AI-genereret.

Det skal desuden være så nemt som muligt – i et patient- og pårørendeperspektiv - at forstå, finde rundt og få overblik over eget forløb og de aftaler og indsatser, der er brug for. Digitale løsninger kan understøtte nærhed, når de anvendes med udgangspunkt i borgernes behov og som et supplement til de fysiske tilbud – aldrig som en erstatning, der ikke giver mening for det menneske, det drejer sig om.

Samarbejde med civilsamfundet er også én af vejene til større nærhed. Borgeren er optaget af at få hjælp - ikke af hvem, der hjælper. Det forudsætter, at alle relevante aktører i sundhedsvæsenet og tilgrænsende sektorer læner sig mod hinanden i fælles bestræbelser på at overvinde blandt andet geografiske, praktiske, kulturelle og andre barrierer, der måtte stå i vejen for, at hjælpen til den enkelte i så høj grad som muligt kan tage udgangspunkt i, hvor patienten bor og har sit daglige liv.

Hensynet til nærhed må dog ikke gå ud over kvaliteten. Befolkningen har fortsat brug for specialiserede tilbud, som i nogle tilfælde kræver fysisk og organisatorisk samling og centralisering af kompetencer og udstyr mv. for at leve op til faglige krav og for at sikre en effektiv udnyttelse af ressourcerne. Region Midtjylland vil kombinere udviklingen af de nære sundhedstilbud med en fortsat prioritering af driften og udviklingen af det specialiserede sundhedsvæsen, herunder bl.a. hospitalerne og præhospitalet.

Sammenhæng betyder, at borgeren/patienten oplever ét sundhedsvæsen, som samtidig påtager sig et tydeligt ansvar for koordineringen – også når flere afdelinger, hospitaler, kommuner eller almen praksis er involveret. Information, opgaver og aftaler skal hænge sammen på tværs af organisatoriske grænser, så den enkelte ikke selv skal holde styr på sit forløb. Det kræver et stærkt samarbejde mellem alle aktører og niveauer i sundhedsvæsenet med fælles planlægning, tydelig kommunikation og en kultur, hvor samarbejde om borgerens samlede forløb prioriteres højt på tværs af faggrupper, sektorer og organisatoriske grænser.

Et velorganiseret og fleksibelt samarbejde på tværs af fag og organisatoriske grænser sikrer bedre ressourceudnyttelse og forhindrer uhensigtsmæssigheder i det enkelte forløb. Samtidig opnås de bedst mulige vilkår for entydig og koordineret kommunikation, hvilket skaber tryghed og gennemsigtighed for patienten og for de pårørende.

Fundamentet for sammenhæng i det daglige samarbejde er fællesgjorte ambitioner, målsætninger og standarder, der skal medvirke til at sikre fælles retning samt et ligeværdigt samspil mellem de samarbejdende parter – på tværs af fag, sektorer mv. Fælles visioner om samspil og kædeansvar mellem det nære og det sekundære sundhedsvæsen, mellem specialer på tværs af psykiatri og somatik eller mellem hospitalerne skal blandt andet bidrage til, at ressourcer og kompetencer reelt kan sættes i spil, når et fælles ansvar for befolkningens og den enkelte borgers behov skal løftes. Ligeværdighed skal også gælde i mødet og samarbejdet med borgeren/patienten. Her skal også familien eller andre relevante i borgerens/patientens netværk anerkendes og inddrages med respekt for deres ressourcer, som kan ændre sig undervejs.

VERSION

Betydning for borgere, patienter, pårørende og medarbejdere

For borgere og patienter skal ambitionerne føre til et sundhedsvæsen, der er lettere at komme i kontakt med, lettere at forstå og lettere at være en aktiv del af. Den enkelte skal opleve at blive mødt med respekt, medinddragelse og løsninger, der tager udgangspunkt i det, der er vigtigt i vedkommendes liv. For nogle borgere vil det også betyde et mere opsøgende sundhedsvæsen, som i højere grad tager ansvar for at skabe kontakt, følge op og sikre sammenhæng i forløb, når behovet er størst.

Pårørende skal opleve at blive set, hørt og inddraget som en vigtig del af den samlede indsats omkring borgeren. Når pårørende understøttes og inddrages på en hensigtsmæssig måde, styrkes både kvaliteten, sammenhængen og trygheden i forløbet.

Sundhedsvæsenets opgave er både at forebygge sygdom, behandle effektivt, tilbyde rehabilitering og understøtte livskvalitet, funktionsevne og mulighed for at leve et godt liv.

For medarbejdere og ledere i sundhedsvæsenet skal ambitionerne bidrage til et meningsfyldt arbejdsliv med stærke faglige fællesskaber, tydeligere tværfagligt samarbejde og bedre muligheder for at anvende kompetencerne dér, hvor de skaber størst værdi. Sammenhængende arbejdsgange og færre unødige overgange skal frigøre tid til kerneopgaven og styrke både kvalitet og arbejdsglæde.

HØRINGSVERSION

Fokus på det, der giver sundhedsmæssig værdi for patienten

Sundhedsvæsenet skal komme alle i møde. Region Midtjylland har en ambition om at sikre et sundhedsvæsen, hvor patienterne er aktive medspillere i deres eget forløb, og hvor behandling, pleje og rehabilitering tager udgangspunkt i det enkelte menneskes behov, ønsker og livssituation. Målet er at skabe mest mulig sundhed og trivsel for alle borgere.

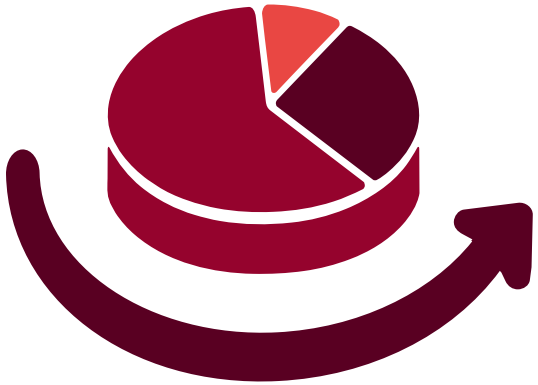
Det indebærer blandt andet styrkelse af egenmestring, fremme af social og geografisk lighed i sundhed. Faglige til- og fravalg skal ske med afsæt i kvalitet, effekt og borgernes behov og fokus på sammenhængende forløb med nærhed til den enkelte borgers dagligdag og forudsætninger.

Det kræver et sundhedsvæsen, der tilpasser indsatserne til den enkelte og samtidig bruger ressourcerne, hvor behovet er størst. Det kræver også et stærkt samarbejde på tværs af sektorer, fagligheder og civilsamfund, så sundhedsvæsenet på en effektiv måde kan understøtte sundhed og trivsel for alle borgere.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Integrere forebyggelse i relevante patientforløb** med henblik på at fremme både fysisk og mentalt velbefindende samt forebygge sygdom og forværring af sygdom. Forebyggelse og sundhedsfremme skal understøttes med data, forskning, specialistviden og digitale løsninger.
- **Fortsat opmærksomhed og prioritering** af indsatser for mennesker med psykisk sygdom.
- **Lade patientinddragelse og patientens perspektiv være en rettesnor** for sundhedsvæsenets indretning og for det enkelte forløb. Borgere og patienter skal føle sig forstået og imødekommet uanset situation og forudsætninger. Det kræver, at sundhedsvæsenet kommunikerer på en måde, der er forståelig, relevant og tilpasset den enkelte.
- **Udbrede fælles beslutningstagning** som en naturlig del af mødet mellem patienter og sundhedspersonale, hvor faglig viden bringes i samspil med patientens ønsker, værdier og livsmål.
- **Bruge patienternes egne oplysninger som et naturligt og ligeværdigt grundlag** for planlægning, opfølgning og prioritering. Derved understøttes en mere individuel, fleksibel og behovsstyret tilrettelæggelse af indsatser og forløb, så ressourcerne anvendes dér, hvor behovet er størst.
- **Differentiere og målrette indsatser og tilbud.** Det skal være en gennemgående bestræbelse at styrke borgernes egenomsorg, sundhedskompetencer og evne til at mestre egen sygdom. Samtidig skal vi tage hånd om borgere og patienter i sårbare situationer og med særlige behov.
- **Styrke medarbejdernes kompetencer inden for patientkommunikation, dialog og inddragelse** samt i forhold til at motivere borgere og patienter til at påvirke egen sundhed positivt.
- **Styrke tværsektorielt samarbejde** mellem hospitaler, kommuner, almenmedicinske tilbud, den øvrige praksissektor og civilsamfund, hvor indsatser på tværs af sektorer er koordinerede, helhedsorienterede og målrettede i forhold til den enkelte borgers behov, ressourcer og livssituation.

HØRINGSVERSION

Fordel ressourcer efter behov

Region Midtjylland vil bruge sundhedsvæsenets ressourcer, så de kommer flest muligt til gavn og bidrager til større lighed i sundhed. Ressourcer skal fordeles efter de mest presserende behov, og den sociale og geografiske tilgængelighed og lighed skal øges, så flere borgere får adgang til de tilbud, de har behov for.

En mere effektiv ressourceanvendelse handler ikke alene om økonomi. Den handler også om at frigøre tid og kapacitet, så medarbejdernes kompetencer anvendes dér, hvor behovet er størst, og så borgere med komplekse behov eller færre sundhedskompetencer kan få den ekstra støtte, de har brug for.

Et sundhedsvæsen, der forebygger mere, samarbejder bedre, laver fagligt kloge til-/fravalg og organiserer indsatserne effektivt og tættere på borgerne.

Sundhedsvæsenet skal løbende arbejde med at sikre bæredygtighed gennem et ansvarligt forbrug af knappe ressourcer – uanset om det handler om arbejdskraft, energi eller materialer og råstoffer. Ved systematisk at forebygge, minimere spild og prioritere løsninger med lavt ressourceforbrug kan sundhedsvæsenet nedbringe klima-, miljø- og naturbelastningen, styrke forsyningssikkerheden og sikre, at der også fremover er de nødvendige ressourcer til behandling af patienterne.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Planlægge placering og indretning af sundhedstilbud** ud fra princippet om, at udredning, behandling, rehabilitering, palliation, pleje eller opfølgning skal løses så tæt på borgeren som muligt – på det laveste effektive specialiseringsniveau og laveste effektive organisatoriske niveau, hvor opgaven kan løses med den nødvendige kvalitet og et effektivt ressourceforbrug, herunder udnyttelse af knappe personaleressourcer mv.

- **Reducere overbehandling og spild gennem faglige prioriteringer og fravalg.** Regionsrådet er klar til at påtage sig det politiske ansvar for at bakke nødvendige og velbegrundede faglige prioriteringer op.

- **Styrke den mentale sundhed og indsatsen for psykisk sygdom**, så flere får rettidig hjælp af høj kvalitet, og så der skabes bedre sammenhæng mellem sundhedsfremme, forebyggelse, behandling, rehabilitering og støtte på tværs af sektorer.

- **Støtte borgere i sårbare positioner**, så de bedre kan få gavn af sundhedsvæsenets tilbud.

- **Tilpasse indsatser og ressourcer i det nære sundhedsvæsen** efter behov, så forskelle i borgernes sundhed og livsvilkår mødes med relevante løsninger samtidig med at kvaliteten i identiske tilbud og indsatser er ensartet på tværs af regionen.

- **Udbrede digitale løsninger**, der reducerer betydningen af fysiske afstande, øger tilgængeligheden til sundhedsvæsenet og skaber nye og mere fleksible former for kontakt mellem sundhedspersoner og borgere/patienter samt mellem sundhedsprofessionelle i forbindelse med faglig rådgivning/sparring mv. Dette spiller en afgørende rolle i forhold til "at vende hospitalerne udad" og mulighederne for at distribuere specialiserede kompetencer og viden til flere dele af sundhedsvæsenet – og i nogle tilfælde helt ud i borgerens eget hjem.

- **Styrke sundhedspersonalets kompetencer** i at møde borgere med særlige behov og forskellige forudsætninger, så flere får et udbytte af sundhedsvæsenets tilbud, uanset livssituation, sygdom eller funktionsniveau.

HØRINGSVERSION

Opretholdfaglig bæredygtighed

Region Midtjylland skal skabe balance mellem hensynet til geografisk tilgængelighed og hensynet til stærke faglige miljøer.

Faglige miljøer skal opleves som attraktive for både nuværende og kommende medarbejdere og ledere og samtidig give gode rammer for kvalitet og udvikling.

Sundhedsfaglige kompetencer skal anvendes fleksibelt og ligeværdigt på tværs af faggrupper, afdelinger og sektorer. Det er en grundforudsætning for at finde effektive løsninger og skabe gode resultater for borgere og patienter.

En kultur, hvor læring og udvikling er en del af det daglige arbejde, skal understøttes. Det gælder både i uddannelsen af nye fagpersoner, i den løbende kompetenceudvikling og i hverdagen, hvor medarbejdere og ledere skal have mulighed for at udvikle sig fagligt og personligt.

Medarbejderne skal samtidig have mulighed for at være en aktiv del af den løbende forbedring af den måde, vi løser opgaverne på. Det kan bidrage til faglig udvikling, kvalitet og sammenhæng og samtidig styrke oplevelsen af at være en del af en meningsfuld og velfungerende arbejdsplads.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Anvende sundhedsfaglige kompetencer fleksibelt på tværs af afdelinger og sektorer** og fremme et ligeværdigt samarbejde mellem fagligheder og faglige perspektiver.
- **Skabe en lærings- og udviklingskultur, hvor medarbejdere og ledere motiveres til at tage initiativ til løbende forbedring og innovation**, som sikrer kvalitet og effektivitet samt bidrager til ambitionerne om mere lighed, nærhed og sammenhæng i tilbud og forløb til borgere og patienter.
- **Udvikle inkluderende uddannelsesmiljøer i tæt samarbejde med uddannelsesinstitutionerne** og sikre, at regionen som en stor uddannelsesinstitution leverer værdiskabende uddannelse tæt på borgere og patienter – både på og uden for hospitalerne samt på tværs af organisatoriske grænser og sektorer.
- **Understøtte overgangen fra studieliv til arbejdsliv** gennem blandt andet gode introduktionsforløb samt tydelige og attraktive karriereveje, der understøtter livslang læring og meningsfuldhed på jobbet.
- **Tiltrække og tilknytte unge inden for relevante uddannelser** gennem blandt andet studiebesøg, praktikker, projektopgaver og sabbatårsjobs, herunder med fokus på kønsbalance. Dette skal bidrage til gode uddannelser og samtidig styrke rekrutteringsmulighederne i fremtiden.
- **Styrke digitale og teknologiske kompetencer**, så medarbejdere og ledere kan bidrage til udbredelse og udvikling af digitale løsninger for borgere og patienter.
- **Fremme fleksibilitet, fuldtidsarbejde og seniorers fortsatte deltagelse** for at sikre tilstrækkelige kompetencer i fremtiden.

HØRINGSVERSION

Understøt det nære sundhedsvæsen i at udgøre fundamentet for sundhedsvæsenet

Den demografiske udvikling og befolkningens sygdomsprofil kræver en stærk koordinering og nye måder at tilrettelægge sundhedsvæsenets indsats på. Borgerne skal have den rette hjælp på det rette tidspunkt, og ressourcerne skal også i fremtiden udnyttes effektivt.

Region Midtjylland ser det nære sundhedsvæsen som fundament for et samarbejdende sundhedsvæsen, der løfter et fælles ansvar for både befolkningen og den enkelte patient – så tæt på borgerens hverdag som muligt. Forebyggelse/sundhedsfremme, udredning, behandling, pleje og opfølgning skal derfor i videst muligt omfang foregå i det nære sundhedsvæsen, når det er fagligt relevant.

Udviklingen af det nære sundhedsvæsen er en fælles opgave på tværs af almen praksis, privatpraktiserende speciallæger, hospitaler, kommuner og øvrige aktører, herunder civilsamfundet. Sundhedshuse kan i flere områder bidrage til at skabe gode rammer for samarbejde, koordinering og nærhed til borgerne. Det kræver et tæt og velfungerende samarbejde, hvor kapacitet, kompetencer og indsatser kan anvendes fleksibelt med udgangspunkt i borgerens behov.

Det indebærer en omstilling fra en opgavefordeling mellem sektorer til en mere fælles tilgang til opgaven. Hospitalerne skal i højere grad være udadvendte og understøtte det nære sundhedsvæsen med specialiseret viden, faglig sparring, rådgivning og diagnostiske muligheder. Det betyder, at hospitalernes kompetencer i højere grad bringes tættere på borgerne og de øvrige aktører i sundhedsvæsenet gennem rådgivning, fælles patientforløb, digitale løsninger, ambulante tilbud og hjemmebehandling, når det er fagligt relevant.

Samtidig skal opgaver placeres dér, hvor de bedst understøtter kvalitet, sammenhæng, tilgængelighed og en hensigtsmæssig anvendelse af ressourcer.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Sikre, at forebyggelse/sundhedsfremme, udredning, behandling, pleje, rehabilitering, palliation og opfølgning i videst muligt omfang foregår i det nære sundhedsvæsen**, når det er fagligt relevant. Det almenmedicinske tilbud og speciallægepraksis skal indgå som en integreret del af det samlede sundhedsvæsen med tæt samarbejde med hospitaler og kommuner

- **Sikre god adgang til praksissektorens ydelser** gennem en passende geografisk spredning af tilbuddene. Gennem praksisplanlægning og den løbende drift skal der arbejdes med kvalitet, kapacitet og effektivitet samt med udbygning af praksissektoren i tæt samspil med de øvrige sundhedstilbud og inden for de statsligt fastlagte rammer og de budgetmæssige muligheder.

- **Placere opgaver hvor de bedst understøtter kvalitet, sammenhæng og ressourceudnyttelse**, og hvor der kan opnås den mest hensigtsmæssige opgavefordeling mellem hospitaler, almenmedicinske tilbud, speciallægepraksis og kommunale tilbud.

- **Styrke samarbejdet mellem almen praksis, hospitaler og kommuner** gennem lettilgængelig faglig sparring, deling af data, rådgivning og adgang til diagnostik. Specialiseret viden fra hospitalerne skal mere systematisk bringes tidligere i spil i borgernes forløb, så det nære sundhedsvæsen understøttes i at løse flere opgaver.

- **Styrke kompetencerne i almen praksis** gennem målrettet rådgivning, sparring og let adgang til diagnostisk understøttelse. De almenmedicinske tilbud skal være den centrale koordinerende aktør – også for komplekse patientforløb.

- **Fortsat prioritere driften og udviklingen af det specialiserede sundhedsvæsen, herunder hospitalerne og præhospitalet**, samtidig med omstillingen i retning af et sundhedsvæsen med større tyngde i de nære sundhedstilbud.

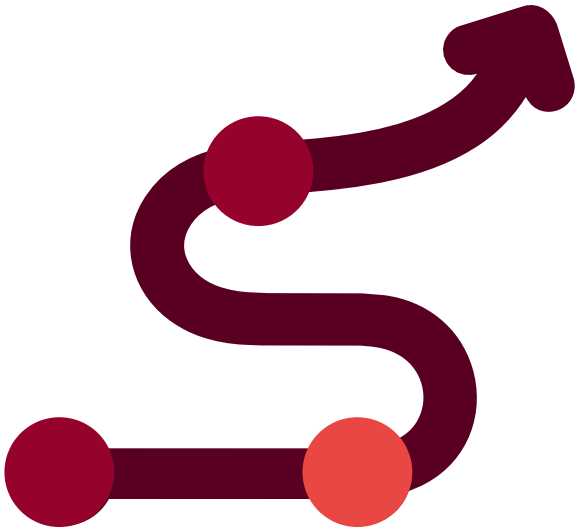
- **Fortsat prioritere Aarhus Universitetshospitals rolle** som hospital med funktioner for hele regionen.

- **Udvikle hospitalsvæsenet til at være udadvendt. Præhospitalet opfattes som en integreret del af hosptalsvæsenet.** Hospitalsvæsenet understøtter aktivt omstillingen til et mere nært sundhedsvæsen gennem blandt andet udgående funktioner, digitale tilbud og regionale hjemmebehandlingstilbud. Behandling skal, hvor det er muligt, kunne gennemføres tættere på borgeren i samarbejde med det nære sundhedsvæsen. Det gælder både ved somatisk og psykisk sygdom.

- **Implementere en kultur på tværs af sundhedssektorer**, hvor borgeren får koordineret og helhedsorienteret hjælp, uanset hvor eller hvordan vedkommende møder sundhedsvæsenet.

- **Prioritere lindrende behandling som en integreret del af patientforløb**, hvor dette er aktuelt.

HØRINGSVERSION

Tilrettelæg sammenhængende forløb

Udviklingen af sundhedsvæsenets organisering i retning af mere sammenhæng skal kunne mærkes af borgerne.

Særligt borgere med komplekse behov, herunder samtidig psykisk og fysisk sygdom, skal opleve et sundhedsvæsen, hvor borgere, pårørende og fagprofessionelle deler ansvaret for at skabe et sammenhængende forløb med afsæt i den enkeltes behov og mål. Det kræver et stærkt tværgående samarbejde, tydelig koordinering og en kultur, hvor de involverede aktører arbejder med afsæt i borgerens samlede behov frem for organisatoriske grænser.

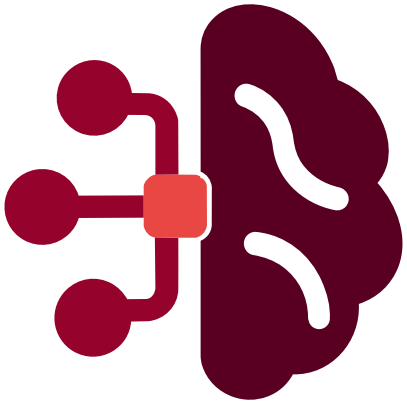
Hjælpen skal være så tidlig og nær som muligt, hvor det er fagligt relevant. Information, viden og beslutninger skal deles på tværs af aktører, så borgere, pårørende og fagprofessionelle sammen kan skabe sammenhæng og tryghed i forløbet.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Flytte viden og data i stedet for borgere mellem sektorer, afdelinger og specialer**, hvilket blandt andet kan ske gennem at reducere antallet af overgange i patientforløb, deling af data samt etablering af tovholderfunktioner som entydige kontaktpunkter for patient og pårørende, herunder når patienten har mere end én sygdom ad gangen eller en kronisk sygdom gennem hele eller en stor del af livet.
- **Sikre sammenhæng til kommunale tilbud,** blandt andet gennem klare aftaler.
- **Sikre at patienter med samtidig psykisk og fysisk sygdom mødes af ét samlet sundhedsvæsen**, der i stadigt stigende grad integrerer fagligheder og patientforløb på tværs af psykiatri og somatik fra starten.
- **Sikre sammenhængende forløb for mennesker med psykisk sygdom**, så hjælpen opleves koordineret og tilgængelig på tværs af sektorer, og så psykisk sygdom mødes med samme kvalitet, opmærksomhed og fælles ansvar som fysisk sygdom
- **Sikre, at alle aktører tager fælles ansvar** for at guide borgeren videre til den rette indsats, uanset hvor kontakten starter.
- **Prioritere subakut og nær hjælp**, så borgeren hurtigt modtager den rette indsats.
- **Arbejde med afsæt i principperne for organisatorisk sundhedskompetence**, herunder Sundhedsstyrelsens Otte veje til organisatorisk sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen. Principperne understøtter, at borgere mødes af et sundhedsvæsen, der er lettere at finde vej i, forstå og samarbejde med, og som tager ansvar for at skabe sammenhæng og tryghed på tværs af forløb.

HØRINGSVERSION

Udnyt digitalisering, data og teknologi til gavn for borgerne

Digitalisering, data og ny teknologi er en afgørende drivkraft i udviklingen og omstillingen af fremtidens sundhedsvæsen. Det kan styrke kvalitet, sammenhæng og tilgængelighed, understøtte en bedre ressourceanvendelse og skabe nye muligheder for tidligere opsporing, mere præcis diagnostik og behandling tættere på borgernes hverdag.

I Region Midtjylland foregår meget allerede digitalt, og mange forløb gennemføres helt eller delvist uden fysisk fremmøde. Fremover skal digitale løsninger i højere grad understøtte, at borgere, pårørende og sundhedsprofessionelle sammen kan skabe fleksible og behovstilpassede forløb samt styrke egenomsorg og egenmestring. Udviklingen skal bygge videre på regionens fælles digitale løsninger og samtidig understøttes af stabile kernesystemer og infrastrukturer.

Digitalisering skal tænkes ind fra starten, når nye sundhedstilbud udvikles. Digital kontakt og selvbetjening skal være førstevalg, når det giver værdi og er klinisk forsvarligt.

Samtidig må digitalisering ikke skabe ulighed. Der skal altid være reelle alternativer for borgere, der ikke kan eller ønsker at benytte digitale løsninger, herunder borgere med demens, kognitive vanskeligheder eller begrænsede digitale færdigheder. Målet er ikke et digitalt sundhedsvæsen, men et tilgængeligt sundhedsvæsen, hvor teknologien understøtter forskellige behov og forudsætninger.

Data er en kerneressource i sundhedsvæsenet og en forudsætning for sammenhængende forløb, forskning, kvalitetsudvikling og innovation. Bedre anvendelse og deling af data skal understøtte behandling, forebyggelse og tværsektorielt samarbejde. På længere sigt skal sammenhængende data og nye teknologier bidrage til et sundhedsvæsen, der bedre kan forudsige behov, målrette indsatser og understøtte beslutninger til gavn for borgere, patienter og sundhedsprofessionelle.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Tænke digitalisering ind fra starten i planlægningen af nye sundhedstilbud**, så digitale forløb er en valgmulighed for dem, der ønsker det og har forudsætninger for at drage nytte af tilbuddet.
- **Anvende fælles og genkendelige digitale løsninger**, så det digitale sundhedsvæsen er let at navigere i. Indgangene skal være enkle og genkendelige, også når borgerne bevæger sig på tværs. Digitale løsninger skal implementeres og udbredes lokalt med udgangspunkt i fælles digitale løsninger som det eksempelvis kendes fra Region Midtjyllands digitale forløbsguide/patient-app.
- **Udvikle digitale tilbud og strukturer, der understøtter det udadvendte hospital** og bidrager til at flytte diagnostik, behandling, rådgivning mv. tættere på borgerne.
- **Udvide datadeling og etablere fælles standarder og infrastruktur for tværsektoriel dataudveksling og nye datadelingsredskaber**, herunder også på nationalt plan for at styrke mulighederne for at dele data på tværs af det samlede sundhedsvæsen.
- **Implementere AI og nye teknologier, hvor de øger kvalitet og værdi for patienten samt sikrer en mere effektiv udnyttelse af de samlede sundhedsressourcer**. De nye værktøjer skal bidrage til, at sygdom opdages tidligere, diagnostik og udredning foretages hurtigere, og behandling i højere grad tilpasses den enkelte patient. Flere arbejdsgange skal kunne erstattes af automatiserede processer for at frigøre tid til borgerne og kerneopgaverne.
- **Styrke digitale kompetencer hos ledere og medarbejdere**, så implementering og anvendelse af digitale løsninger, data og teknologi integreres naturligt i den kliniske hverdag.

HØRINGSVERSION

Understøt og følg op på den trinvise omstilling med forskning, innovation og kvalitetsarbejde

Region Midtjylland vil være en drivkraft for et sundhedsvæsen i udvikling, hvor forskning, innovation og kvalitets-/forbedringsarbejde går hånd i hånd.

Klinisk forskning og udvikling skal være en integreret del af aktiviteterne på sundhedsområdet med fokus på at skabe værdi for borgere og patienter. Forskningen skal bidrage til at finde og afprøve evidens for nye tiltag, der kan løse store sundheds- og samfundsmæssige udfordringer. Følgeforskning skal samtidig understøtte og dokumentere omstillingen til et mere lige, nært og sammenhængende sundhedsvæsen.

Forskning, innovation og systematisk kvalitets- og forbedringsarbejde skal bidrage til en mere effektiv og bæredygtig brug af sundhedsvæsenets ressourcer og til at skabe forudsætninger for de bedst mulige resultater for patienterne. Det gælder knappe ressourcer i bredeste forstand – hvad enten det handler om kompetencer og arbejdskraft, klima, miljø og naturgrundlag eller økonomiske og kapacitetsmæssige rammer. Forskningskompetencer, forbedringskultur, forbedrings- og innovationsmetoder og databaseret opfølgning er samtidig vigtige redskaber i forbindelse med udvikling og implementering af nye former for samarbejde og fælles læring på tværs af sektorerne.

Region Midtjylland har stærke forskningsmiljøer på alle hospitaler og enheder, og regionens sundhedsforskningsprofil spænder bredt. Den omfatter blandt andet forskning i både hyppige og sjældne sygdomme, patient- og medicinforløb samt tværfaglig og tværsektoriel forskning inden for sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering og sundhedstjenesteforskning. Aarhus Universitetshospital har en særlig rolle som dynamo inden for forskning og udvikling. Regionen har et mangeårigt samarbejde med Aarhus Universitet og VIA University College. Region Midtjylland, de 19 kommuner, VIA University College og Aarhus Universitet samarbejder i regi af partnerskabet Human First om forskning og uddannelse inden for udvalgte indsatsområder. Samtidig indgår regionen i nationale og internationale forsknings- og innovationssamarbejder, hvor ny viden udvikles, afprøves og deles på tværs af landegrænser. Dermed bidrager Region Midtjylland ikke alene til at omsætte international viden til gavn for borgere og patienter, men også til at bringe midtjyske erfaringer og løsninger i spil i den internationale udvikling af sundhedsvæsenet.

Retning for udviklingen og omstillingen

- **Sikre forskning af høj kvalitet inden for alle sygdomsområder og felter af sundhedsvæsenets ydelser,** så vi tilbyder evidensbaserede sundhedsydelser for alle borgere. Det omfatter samarbejde om forskning regionalt og lokalt, nationalt og internationalt.
- **Sikre, at forskningsmæssig viden hurtigst muligt omsættes og nyttiggøres i den daglige praksis og patientbehandling** – og at ny viden skal komme borgerne til gode med vægt på, at evidensbaseret viden og evidensbaserede metoder implementeres ensartet.
- **Forske i fællesskab med andre og dele viden og data**, så unødvendig eller ikke-værdiskabende aktivitet kan undgås, og velunderbygget viden om, hvad der virker, slår igennem i et sundhedsvæsen med fokus på lighed, nærhed og sammenhæng.
- **Tilrettelægge regionale og lokale/nære sundhedstilbud på et databaseret grundlag**, så forskelle i indsats afspejler forskelle i behov og prioriteringer. Målet er at opnå de samme gode resultater i hele regionen med hensyn til befolkningens og den enkelte borgers mulighed for at leve et sundt og aktivt liv.
- **Videreudvikle og udbygge samarbejdet med de 19 kommuner, Aarhus Universitet og VIA University College, herunder inden for rammerne af Human First** om fælles forsknings- og uddannelsesprojekter.
- **Styrke udviklingskulturen og et fælles sprog på tværs af hospitaler, kommuner og praksissektor** gennem samarbejde og fælles udviklingsinitiativer.
- **Prioritere forskning i organisering, patientforløb og tværsektorielt samarbejde**, så der skabes mere viden om, hvad der styrker kvalitet, lighed, nærhed og sammenhæng for borgerne.

HØRINGSVERSION